

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-їй пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламаций неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Голоси праси про ситуацію.

Кілька днів ділить нас від конференції компромісової, а це, здає ся, багато толків почуємо про неї з всяких сторін. Для дневників жнива. Всякий комбінує. А в міру, як об'єктивно смотряча праса рада би наклонити лівицю до переговорів, так з табору лівиці чути чим-раз більше негацию і лише негацию. Розгляньмось бодай коротко в голосах австрійської праси на тему наміреної конференції.

Півофіціальний «Fremdenblatt» замічає, що німецька опозиція боїть ся конференції, а праса єї не велить Німцям послухатись зазиву президента палати. І диво! Та сама праса, що рада би мировим судом поладнати непорозумінє між трансвальськими бурями а Англією, або що в своїм часі веліла Перуванцям миритись з Болівійцями і з гори осуджувала всяку военну акцію, — та сама праса кличе народи австрійські до дальшого бою! Чи втратила би лівиця через те, що явилась би на покоях президента посольської палати? Таж вправна в обструкції лівиця кожної хвилі може відтак наново взяти ся за обструкцію. Лівиця указує на свою програму з Зелених съвят? А хтож переведе сю програму, наколи парламент буде мертвий? Лівиця бажає продовжати борбу. В чию користь? Чи в свою, чи може в користь тих, що не коньче симпатизують з центральним парламентом? Чи лівиця не чує голосу чеських фабрикантів, промисловців та купців, що заговорили про застою своїх підприємств? Таж може на конференції лівиця не буде з'ізовльована? Може хтось обстане і за програмою лівиці? Наколи Чехи покажуть ся неуступчивими, або наколи вийдуть з своїм державним правом, то важки можуть легко перехилити ся на сторону лівиці? Над сею

евентуальностию могла би лівиця подумати...

«Linzer Volksblatt» каже: Лівиця нерішена. Она не хоче мирної акції, хотя може бути певна того, що язикові розпорядження будуть знесені, наколи парламент, що силою повалить правицю і правительство. Революцією Німці в Австрії нічого не вдіють, а в парламенті они не запанують вже, бо не посідають чисельної переваги. Виходом для них є лише компроміс.

«Schlesische Ztg.» виступає за обсилкою конференції, вмовляючи в Німців, що корона станула вже по їх стороні(?). Брикнути легко, але на брикане тепер не пора. Хочете сейчасного уступлення кабінету гр. Туна? По нашій думці гр. Тун піде сам, наколи лише вдамо ся в переговори з правицею.

«Koelnische Ztg.» зраджує в дописи з Відня погляди німецької шляхти на конференцію. Она каже: Шляхта вірноконституційна рада би взяти участь в конференції, але єї вяже солідарність з прочими клубами лівиці. На уступленє гр. Туна шляхта тепер не натискала би. Вперід треба перевести угоду з Угорщиною, а новий кабінет не доказав би сеї штуки.

Антисемітска «Reichpost» ворожить, що антисеміти мусять зсолідаризуватись з прочими клубами лівиці, котрі домагають ся передовсім уступлення гр. Туна. Але колись таки треба буде зійти ся з правицею.

«Politik» яко орган чеської шляхти пише: Наколи би конференция повелась, то був би се для Австрії історичний момент. Не поведе ся конференция, то будучність — непевна. Нині представляє ся справа так, що німецька праса заняла до конференції негативне становишко, ми же Чехи не коньче одушевляємо ся сею акцією, бо хоч би лівиця і явилась на конференцію, то під полою принесе она з собою не мир, а дальшу війну. Politik звертаєсь відтак до-

сить остро проти д-ра Фукса, інсинуючи єму нещирість. Католицкі людовці, сказано там, думають, що ми (Чехи) замінимо язикові розпорядження на язиковий закон? А деж маємо поруку, що такий закон ухвалить парламент. А як німецька опозиция заобструє опять? На осліп не підємо чейже? Від нас домагають ся також ухваленя закона о державнім німецькім язичі. Звідки взяла ся така мисль і в кого? Таж тепер розходить ся виключно о поладнанє німецько-чеського спору? Що до сего діла, то скажемо виразно, що доки не будуть обезпечені національні права ненімецьких народів в Австрії, доти ми не пристанемо на державний язык німецький. Хочете справу язикову поладнати, то поладнаймо єї в цілій Австрії.

«Narodni Listy» не надіють ся успіху з конференції, а право рішати язикове питанє в Чехії беруть для чеського сойму.

«Leitmeritzer Ztg.», яко орган презеса сполученої лівиці, д-ра Функого, кпить собі з акції президента палати. Там сказано: Опять миротворна проба! Хтож дав до неї почин? Др. Фукс? Той сам Фукс, що недавно в Сальфельдерн кидав на нас громи і лив смолу і сірку на наші голови? Він хоче нині посередничити? Таж се не робота Фукса, а гр. Туна. Гр. Тун не може собі дати ради, то підставив Фукса, щоби нас туди заманив. Але годі! Доки в кабінеті сидять Тун і Кайцль, ми не подамось на переговори. Таж гр. Тун давно міг нам вийти на зустріч. Але він знає лише Чехів. І се правительство хоче порозумітись з нами? Ні! Жаден чесний німецький патріот не засяде до ради з гр. Туном.

«Rumburger Ztg.», орган пос. Пфайфера, кпить ще лучше з акції конференційної. Дневник сей каже; Фукс (лис) не робить свому родови чести. Він за мало хитрий. А хтож то сей маклер? Таж Фукс належить до німецьких зрадників, до католиц-

з **ГЕРГАРТ ГАУПТМАН.**

„ГАНУСЯ“.

(Далі.)

(Сильний вихор бе в хату. Сніг в крупах бе у шкла вікна. Хвилину типина. Тепер являєть ся учитель Готвальд — з чорною бородою, літ коло трицяти — на рамени несе десь так чотирнацятьлітню Ганусю Маттерн. Дівчина, що її довгі червоні кучері спливають на плечі учителя, хлипає раз-у-раз. Вона сховала своє лице на шиї учителя, її руки звисають безсильні та мертві. Вона від біди лише загорнена та завинена в хустки. З великою обережністю кладе Готвальд свій тягар на ліжку, що лежить на право при стіні — та не звертає своєї уваги на інших. Входить теж з ліхтарнею мущина — рубач — що називаєть ся Зайдель. Він несе у руках пилку, топорище, клунок мокрого платя. На голові, що вже сильно посивіла, має знищений капелюх.

ПЛЕШКЕ

(зробив дурні вочі). Гее, гее, гее, гее! — А тут що стало ся? — А тут що стало ся?

ГОТВАЛЬД

(вкриває дівчину покривалом та своїм власним плащем).

Загріти каміня, Зайдель! швидко!

ЗАЙДЕЛЬ.

Ану, ану! кілька цегол. Ану, ану! Ви повинни все старати ся, аби було щось під рукою.

ТУЛЬПЕ.

Що-ж їй такого приключило ся?

ЗАЙДЕЛЬ.

І, лишіть, не питайте ся. (Виходить швидко враз із Тульпе).

ГОТВАЛЬД

(втихомирює Ганусю). Тихо, тихо, буде добре! Не бій ся. Нічого тобі не станеть ся.

ГАНУСЯ

(кламцає зубами). Я так бою ся! Я так бою ся!

ГОТВАЛЬД.

Але ти не маєш ані раз чого бояти ся. Таж ніхто тобі нічого не заподіє.

ГАНУСЯ.

Батько, батько...

ГОТВАЛЬД.

Таж його тут нема.

ГАНУСЯ.

Я так бою ся, якби батько прийшов.

ГОТВАЛЬД.

Але він не прийде. Таж повір міні лише. (Хтось йде дуже швидко горі сходами).

ГЕТЕ

(тримає в піднесеній руці терло).

Ну, дивіть ся лише: які то дарунки дістає Ганке.

ГАНКЕ

(гонить за нею, ловить її, хоче їй видерти терло, вона однак кидає його сильним рухом на середину хати).

ГАНУСЯ

(схоплює ся зі страхом).

Він йде! Він йде! (Підводить ся троха, повертає голову та дивить ся з виразом безмірної тривоги на блідім, хорім, збідженім лиці, в напрямі гамору. Гете вириваєть ся з рук Ганке та тікає до задньої кімнати. Ганке входить в кімнату та підносить терло).

ГАНКЕ.

Вже я тобі покажу. Ти відьмо!

ГОТВАЛЬД

(до Ганусі): Можеш бути спокійна Ганусю. — (До Ганке); Чого ви тут хочете?

ГАНКЕ

(здивований). Я? Чого я хочу?

ких людовців, що давно запродали права німецького народу в Австрії.

Другі німецькі дневники з північної Чехії звертають ся рівно рішучо проти конференції, а ще в більшій мірі проти католицьких людовців, не щадячи їм найпоганійших епітетів. »Се хитра штука лише, се лапка на миші, але не на нас Німців. Се легковажене німецького народу і може бути що в сю заставку упадуть антисеміти. Найперше, най Фукс і єго сторонники виступлять з правниці, а відтак будемо з ним говорити«.

А що ж каже ініціатор конференції? »Deutsche Correspondent« умістила знов одну розмову з д-ром Фуксом, в котрій читаємо, що президент палати втратив надію на успіх своєї акції. Він припускає вправді, що менери лівиці могли би явити ся в президентській бюрі на нікого не важучу диспуту, але зарозумів ся, чи з сеї мукки буде паланиця.

— То може було би порадою, щоб католицькі людовці перейшли до лівиці! — спитав репортер Deutsche Correspondent.

— І се не помогло би, — відповів др. Фукс — бо тоді мали би ми чеську обструкцію.

— Але чеська шляхта не пійде рука в руку з молодоческою обструкцією?

— Не знаю. Я знаю лише те, що наколи лівиця не явить ся на конференцію, то »das waere ich versichere Sie — закінчив др. Фукс — das Ende«.

З сих реляцій звольять собі наші читателі виробити суд о теперішній ситуації.

Цікаві ревелаяції.

Віденський »Petit Journal« подає цікаву статтю про внутрішнє положенє Австрії. Він каже: »Запросини д-ра Фукса до превесів парламентарних клубів суть менше важні. Чи ся акція удасть ся або ні, на всякий случай прийде в Австрії до зміни кабінету. Імовірно на чолі переходового кабінету стане гр. Білянд-Райдт, але наслідником єго буде бар. Еренталь, теперішній австрійський амбасадор в Петербурзі. Бар. Еренталь належить до німецької вірноконституційної шляхти. Він споріднений з родиною Тунів, але що до своїх політичних пересвідчень стоїть ближше до Освальда Туна, ніж до теперішнього президента кабінету, Франціска. Бар. Еренталь обняв би важку ролю успокоєня Австрії, а наколи би не довершив сеї тяжкої задачі, то вернув би опять на своє становище амбасадорске. Бар. Еренталь завернув би судно австрійської політики в ліво. Бар. Еренталь був колись любимцем гр. Кальнокого і супровожав свого шефа до Вардзина і Фридрихсруге, де одушевляв ся покійним зелізним канцлером. По падєню Кальнокого по причині конфлікту з Банфім в справі нунція Агліярдого, бар. Еренталь переніс ся на становище амбасадора в Букарешті, звідки виавансовав на амбасадора в Петербурзі. Здає ся, що бар. Еренталь звернув ся

би проти Чехів. В душі єго грають імовірно германські чувства. Але бар. Еренталь знає, що дві німецькі держави в середній Європі неможливі. Межи ними мусіло би з часом або прийти до війни, або до злитя. З другої сторони з побуту свого в Петербурзі міг бар. Еренталь винести пересвідченє, що відносини Австрії до Росії змінили ся і що не було би порадою давати Німцям в Австрії перевагу над Славянами та що такий експеримент міг би вийти на шкоду Австрії і утрату єї незалежності. Тут почались би дійсні труднощі. Без Поляків неможлива більшість в парламенті. Отже Поляки могли би вийти ся в дуже невідраднім положєню. Яко державне сторонництво приступили би они до опозиції з неохотою і не засунулись би аж до обструкції, ані до спинєня вибору делегації, але і не могли би опустити Чехів без пожертвованя своїх найвищих інтересів в будучности і без стягненя на себе сорому відступства. Обструкція перенеслась би з лівиці і найшлась би в тих самих услівях, що нинішня лівиця. Вся правниця не брала би участі в обструкції, але симпатизувала би з нею і толерувала єї. Ось і длячого кабінет бар. Ерентала, або кабінет більшої власности німецької, навіть наколи би був підшитий католицькими людовцями, був би нічим иньшим, як лише одною ще пробою з тими самими лихими виглядами на успіх, які мали давнійші експерименти«.

Сербия.

Сербия загнала ся в кут. 6-го липня стрілив Юрко Кнезевич, зледацілий гайдук, на екс-короля Міляна, єго зловлено і запроторено, а слідуєчої ночі увязнено вже кільканадцять знаменитших Сербів яко членів великого заговору проти династії Обреновичів! Між увязненими найшлись два бувші міністри, один полковник, один старший духовний, кількох купців і т. д., а всіх поіменовано одним іменем сербских радикалів, тих самих радикалів, що недавно ще вели управу Сербії за тихже самих Обреновичів.

Нагла акція сербских властей здивовала Европу. Через одну ніч добути з Кнезевича так широкі зізнаня, що потягнуло кількадесят людей до відповідальности, а в пять день пізнійше проголосили військові тарабани, що над Білгородом і охрестностию повис виїмковий стан з безпроволочними судами! Кнезевич — сказано — розкрив все до чиста і ледви не дістались сотки спокійних сербских горожан до Іваної хати.

Чи ж заговорщики, люди знаменитші, були так неоглядні, що всі тайни свого великого заговору розкрили звичайному гайдукови? Таке питанє насунулось всім на уста, а дехто піддав з боку, що мабуть се був заговор Міляна на Міляна?

Тількож як скоро взяли ся сударі сербські судити, так скоро і перестали. Процес відложено на цілий місяць. Чи не було доказів? Ні, докази були, але за слабї. По недостатку фактів стали сербські суди черпати докази на істнованє

заговору з всяких політичних брошур і приватних давних розговорів поодиноких обжалованих. Докази єї видали ся дуже натягненими, а тут прийшла ще та несподіванка, що Кнезевич став відкликувати свої зізнаня по черзі, а обжаловані рішучо заперечили свою участь в атентаті гайдука. Екс-король затрівожив ся і засмутив ся мабуть? Він жеж снів вже про те, що ось то тепер позбуде ся в одну мить непримиримих ворогів, сторонництва, що від літ стояло єму в дорозі і уважало єго »швабом«.

Нині стоять діла так, що деяких радикалів могли би суди засудити за нарушенє публично-го ладу, та за обиду маєстату, але заговор проти династії показав ся фантомом. До того станула в обороні мнмих заговорщиків дипломатія австрійська і мабуть і російська. Мілянови велено отямити ся. І ось справи складають ся так, що з заговорної трагедії готова вийти: дозить сумна комедія для Сербії. З великої хмари готов піти лише дрібенький дощик, що спаде лише на голову Кнезевича.

З політичного поля.

Після Slovenec-а послідна кабінетова рада застановляла ся над акцією президента посольської палати. Кабінет майже пересвідчений, що ся акція не поведе ся і тому застановляв ся над евентуальною акцією самогож правительства. Положенє дуже критичне. Горюю віє вітер, противний славянській більшості(?) і тому — каже Slovenec — треба Славянам готовитись до відпорної борби.

Pester Lloyd обговорює в ситуаційній статті конференцію д-ра Фукса і каже, що на случай осушеня сего прокту успіх буде зависіти від мирного успособленя Чехів і їх податливости.

Вірноконституційна шляхта збирась на нараду у Відні 23. вересня. Дехто думає, що німецька шляхта на певно возьме участь в конференції. О се старає ся бар. Хлюмецький. Також і група Мавтнера вишле свого заступника, а антисеміти клоняють ся також на сторону д-ра Фукса. Лишились би клуби поступовців, націоналів, Шенереріанів і соціальних демократів. Наколи би лівиця бодай в часті обіслала конференцію, то наради потривали би довше, а довше аж можна би скликати парламент.

Процес о заговор антиреспубліканський у Франції почав ся в Парижі в люксембурській палаті. Президент сенату Фаліє відкрив засіданє вчєра о годині 2. з полудня. Сенатор Лямарсель домагаєсь голосу, а коли Фаліє відмовив єму голосу, ударила лівиця в пульпіти. Президент піддав справу під поіменне голосованє, а більшість відмовила Лямарселєви голосу. Відтак відчитав генеральний прокуратор обжалованє, галерії опорожнено і сенат уконститував ся як радна палата. В обжалованю звернув прокуратор увагу судіїв на заворушеня з 1898 і 1899 років, що мали на цілі зміну теперішнього устрою державного. Обжалованє розрізняє дві групи заговорщиків: 1) групу патріотичної ліги, що стреміла до плевбіситарної республіки і 2)

ГЕТЕ
(показує голову крізь двері, кличе):
Довгорукий! Довгорукий!
ГАНКЕ
(грозить): Пожди-но ти, пожди, я тобі дома заплачу.
ГОТВАЛЬД
Прощу про спокій, тут лежить хора.
ГАНКЕ
(підніс терло та сховав його за пазуху збентежений криєть ся в заді).
Що тут такого приключило ся?
ЗАЙДЕЛЬ
(входить знова. Несе дві цегли).
Я привіс поки що сесі.
ГОТВАЛЬД
(бере цегли та обзирає їх). Вже досить?
ЗАЙДЕЛЬ
Вже троха теплі. (Кладе одну з них дівчині під ноги).
ГОТВАЛЬД
(вказує иньше місце). Сесю другу тут.
ЗАЙДЕЛЬ
Вона навіть іще не огріла ся.

ГОТВАЛЬД
Вона уся теліпаєть ся.
(Тульпе станула позад Зайдля. Позад її Гете та Пляшке. У дверех вказують ся иньші мешканці дому убогих, загадочні постаті. Всі дуже цікаві, шепчуть, відтак починають голоснійше говорити та наближають ся раз-у-раз ближше).
ТУЛЬПЕ
(Стоїть найблище ліжка, з руками заложеними попід боки).
Коби мати горячу воду та горівку!
ЗАЙДЕЛЬ
(виймає фляшку з горівкою, Пляшке та Ганке теж).
Ось є іще деякнй наперсток.
ТУЛЬПЕ
(вже при печі). Давайте її сюда.
ЗАЙДЕЛЬ
Є горяча вода?
ТУЛЬПЕ
О, Йсусе, тут можна би й вола парити.
ГОТВАЛЬД
Та лоточок цукру вкинути, як є.

ГЕТЕ
Відки ми можемо мати цукор.
ТУЛЬПЕ
Та ти маєш дрібку. Не плети-но дурниць.
ГЕТЕ
Я? Цукор? Ні. (Смієть ся на силу).
ТУЛЬПЕ
Таж ти дрібку принесла. Я-ж бачила перед хвилиною в хустині. От ліпше не бреші.
ЗАЙДЕЛЬ
Ну йди, принеси сюда.
ГАНКЕ
Ну гони, Гете, гони!
ЗАЙДЕЛЬ
Таж бачиш, що дієть ся з дівчиною.
ГЕТЕ (уперто).
О, про мене.
ПЛЯШКЕ
Цукор маєш принести.
ГЕТЕ
У склепу можна дістати. (Забираєть ся із хати).

(Далі буде).

групу антисемітської ліги, в котрій містять ся націоналісти і бонатартисти з наміром викликати революцію. Обжаловане подає до відомости судиїв переписку між поодинокими комітетами революційними і подає способи на знищення французької республіки. В кінці вичислені всі факти революційні, до котрих зачислено робітничі стрейки в жовтні 1898 р., увязнення Деруледа і розрухи в Отель. Обжалованих є 22.

Хотя ще не напіла відповідь офіційна парламенту трансвальського на послідну ноту Чемберляна до Крігера, то однак можна сподіватись, що республіка трансвальська не прийняла в цілости йоганн Англій. Трансвальський Volksraad хоче Йітлендерів наділити правом горожанства по 7 літах їх побуту в Трансвалю, коли противно Англія домагає ся такого горожанства для своїх Йітлендерів вже по 5 роках а надто жадає, щоби в Volksraad-ї засідало то чно означене число послів з сих чужинців. Після деяких днівних домаганя Англії їдуть ще дальше. Англія жадає знесеня всіх кріпостей знесеня окремого дипломатичного тіла трансвальського правительства і зредукованя військ буерських. Значить се одно, що Англія ставить постуляти суверена, чого Трансваль прийняти не в силі. Здає ся проте, що в полудневій Африці повитаємо небавом війну. З Преторії доносять навіть, що буери хотять приступити до офензиви.

Китайський цїсар видав указ, котрим зобов'язує кожного Китаїця до воєнної служби. Вислужені будуть становити резерву регулярної китайської армії.

3 руских Товариств.

Справозданє Виділу «Рускої бурси» в Тернополі за рік 1898/9.

(Конець).

Членів числило товариство 52. Інтернат посідає бібліотеку для своїх питомців, над 300 книжок добірних, до читаня, наукових і підручників шкільних.

Як що року так і тепер поспішила наша жертволюбива громада з датками для так важної інституції як наша бурса. І так зволили надіслати в натураліях:

О. Любич з Острова, чвертку гороху; о. Гарматій з Чернихова 24 бок. хліба; о. Вітошинський з Денисова чвертку гороху; п. Скібінський з Денисова корець фасолі; о. Миронович з Березовиці 12 книшів; о. Коритко з Богатковець 15 книшів; о. Куницький з Ігровиці корець бараболь і дві копи явць.

Готівкою зовили зложити: о. Коритко з Богатковець 1 зр., о. Голінатий з Шельпак (від гостей у п. Крупи) 3 зр., о. Залуцький в Теробовлі 6 зр. 85 кр., о. Кошитчак з Тернополя 2 зр., др. Чикалюк з Тернополя 6 зр., о. Глинський з Буцинева 10 зр., проф. Геців з Тернополя 2 зр., проф. Геців з Ряшева 2 зр., о. Колянковський з Ходячкова 4 зр., п. Копровський зі Львова 1 зр. 50 кр., пані Поховська з Должанки 10 зр., о. Поховський з Должанки 3 зр., п. Бородівич з Денисова 3 зр., о. Косяновський з Чернихова 1 зр. 20 кр., понітова рада зі Збаража 25 зр., каса позичкова «Поміч» в Теробовлі 10 зр., др. Зобків з Сераєва 5 зр., о. Ходоровський Ераст 8 зр., о. Царевич з Кобиловка 4 зр., п. Будзиновський з Людвиківки 3 зр., п. Онішко з Козови 3 зр., о. Бордівич з Якимова 2 зр., др. Штірпан з Угорщини 2 зр., о. Цурковський з Настасова (зі складки в церкві) 3:50 зр., (зі складки між священниками на похороні бл. п. о. Стадника в Дичкові 8 зр., о. Чубатий з Несторовець 3 зр., п. Левандовський зі Львова 1 зр., др. Білинський лікар полковий в Тернополі книжочку уділову «Народної Торговлі» на 10 зр. 70 кр., о. Молчко з Сервирів 1 зр. — Всім тим Добродіям складає виділ сердечне «Спасибі».

В кінці уступаючий виділ уважає своїм обов'язком, ще раз відозватись до звісної жертволюбимости Русинів з Поділя та просити їх щоб зволили вспирати тую інституцію що від 25 літ свого істования по всім силам стараєсь сповнити своє велике завданє. Тепер бурса має ще більший обов'язок від часу як тутешню школу реальну реорганізовано на висшу школу, та коли тутешня громада дїждала ся відкриття рускої гімназії. Але більші обов'язки потягають за собою й більші видатки, яким бурса не в силі була би відповісти без вїшньої помочи. Тому ж

то виділ звертає ся до патріотичного чувства всіх Русинів з просьбою о моральну і матеріяльну поміч в тім пересвідченю, що і найдрібніша жертва вивдачить ся в будучности стократно!...

За виділ:

Др. В. Луцаковський. В. Левцикий.

НОВИНКИ.

— О. єпископ Андрей Шептицкий виїздить в середу до Станіслава, де в четвер прийме нового владика підвладне духовенство. Інсталяція наступить в неділю, але не так величаво, бо церква реставрує ся так, що заповнена є руштованями і може лиш до 200 осіб помістити.

— Редактори «Monitora», Ерн. Брайтерови сплять тепер різні люди незавидні комплемента. Недавно назвав п. Брайтера член редакції «Kurjera Lwowo-oro», Домбровський, чоловіком, котрого не стоїть навіть вибити по лицю, а в послідних днях посол Станіський обвинив публично Брайтера, «що він при помочи «Monitora» в спосіб заробковий веде низький промисл сьвідомо ложного денунциованя осіб єму немилых перед властями і публично опінією». Доказ правди з'обов'язує ся перевести п. Станіський перед судом. Нема що говорити, з п. Брайтера є ein feiner Jüngel...

— Стрийський «Боян» уряджує дня 1. жовтня с. р. в Дрогобичи концерт на дохід тов. «Зорі» і тов. «Руска Бурса». Боян продукуватись буде найновішими композиціями під управою о. Ніжанковського. По концертї відбудуть ся танці.

— На дохід убогої молодєжи «Бурси Рускої» в Бережанах відбуде ся в второк дня 3. жовтня 1890 в салі ради міста «Вечерок з танцями». — Від Виділу рускої Бурси в Бережанах.

— Страшну смерть понесло 33 жєнщин і дїтий жидівських дня 13. с. м. у вечері в судний день. До божниці лучицкої найшло повно жидів. На долі як звичайно у жидів стояли мушчини на горі молили ся жєнщини. В тім на долині пукла одна лампа, а горюча нафта виліяла ся на підлогу. Тоді то наступив переполох не до описаня. Всі зачали кричати «feier» і кинули ся до входових дверей. Огонь однак загашено. По тій причині жиди, що молили ся на долині, лишили ся в божниці. Жидівки однак не знаючи, що дїєть ся на долі, почали нараз цїлими масами утікати на сходи. В тім утворилась з тіл людських запора. Сталось то все дуже скоро, що майже 60 осіб уяло офірою випадку. З купи тіл сейчас виїсено 26 жєнщин і 7 дївчат задушених на смерть 13 осіб улягло більшим або меньшим ушкодженням тіла. Похорон нещасних офір відбув ся в пятницю при великім здвизі народа.

— Убийство в Польній. Дня 16. с. м. запав вирок. Присяжні 11 голосами проти одному заперечили головне питанє, чи Гільзнер винен є убийства, натомість одногласно потвердили евентуально питанє про вєспівдїл в убийстві. На підставі тої заяви трибунал сказав Гільзнеру на кару смерти через повішенє. Оборонець вніє просьбу про уділенє єму 3 днів до намислу.

— Руска соціально демократична партія відбула 18. с. м. довірочну нараду в пасажи Гавемана, в якій взяли участь представителі партії. Між иньшими був також на сій довірочній нараді посол до державної Ради Др. Яросевич, посол Новаковський і иньші. На днєвнім порядку була справа організації партії, видавництва органіу партії та вибору делегата на бернський конгрєс соціяльних демократів. В принципі прийнято гайнфельдську програму, а в разі потреби рішено організувати рускі товариства політичні та культурні. Послови Яросевичеви припоручено, аби на засіданях соціяльно демократичного клубу голосував за необсилкою конференції Фукса, а в парламенті, аби воював усіми средствами, що стремлять до побороеня нинішнього кабінету. Рішено заложити партійний орган руский у Львові, якою редакцію возьме у свої руки д. Ганкевич, далі вибрано заряд партії до якого вїшли дд. Бачичинський та Возняк. В кінці рішено, що українсько-руска соціяльно демократична партія має йти у принципяльних справах враз із австрійською соціяльно демократією.

— Новочасний терроризм. Спенсіонований підурядник магістрацкїй Квасневський, казав увязнити робітника Франца Дулю, підозріваючи єго про крадіж 280 зр. Поліціант вивповнив приказ і привів Дулю на інспекцію. Тут взяли єго в свою опіку офіцїр Дзірба, капраль Глоздецкий та капраль Скурка. Вони сковали його та почали бити кулаками. Потім розібрали єго цїлком з оджі і повісили на стовпі так, аби не міг дотикати ся ногами підлоги. О год. 2. в ночи приведено єго скованого до мешканя де відбула ся ревізія. Побито там ще і його жінку та увязнено її. Аж ось напіла вістка, що гроші найшли ся, а сховала їх жінка Квасневського. Мусли отже Дулю випустити на волю, кілько однак ви-

терпів невинно сей чоловік знає лише один Бог Безсумнів, що сей факт не піде в забутє, чей же власти вглянуть в се, і постарають ся, аби другим разом щось подібного не діяло ся.

— Дібрали ся. В однім селі пов. варшавського відбули ся одного дня три весіля, що викликали серед селян велику сензацію. 74-літний селянин звінчав ся з 22-літною дівчиною; дочка єго, 54-літна вдова вийшла за 24-літнього парібка, вкінці син єї вдови, 25-літний молодець, оженив ся з 50-літною вдовою.

— Дрібні вісти. На удар серцевий померла вчера рано при ул. Стромій ч. 4 жєна пекаря, мати шестєро дїтий Марія Рогальска. Завізвана ратункова стація сконстатувала лише смерть. — Антонови З., різники впадо вчера рано на голову цїле волове удо. Вистаюча кість ударила єго в лице так сильно, що зробила єму рану на 8 цтм. довгу, котру мусила ратункова стація оглянути. — В Бориславі сини п. Волянських, 7-літний Лев і 12-літний Осип вибрали ся дня 3. с. м. зі стрільбою до ліса на дикі голуби. Коли вертали ся домів, побачили голуба на даху та так запалили ся, що Лев виліз на дах аби єго зловити, а Осип нетерпеливо вижидав єго на долі, потім вистрїлив до голуба но так нещасливо, що цїлий набій шроту трафив Льва в лице і застряг єму в мозку. — В селі Бояковій господар Плавецький укладав висохлий горох в стодолі. Єго дочка, що подавала єму той горох на вилах, не могла удержати вязки досить тяжкої і заточилась з нею, а батько, що хотів досягти єї руками впаз зі зруба стодоли, пробив ся на вила і погіб на місці.

Переписка Редакції.

В. Г. в Перемишлі: Прислану вами статю помістимо в найблисшій числі і просимо про обіцяну.

Посмертна оповістка

Др. Михайло Борисієвич.

Напіла до нас сумна вістка про смерть заслуженого в науковім світї нашого земляка окуліста д-ра Михайла Борисієвича. Покійний був родом з Галичини, син гр. кат. священника, чортківського декана о. Михайла Борисієвича. Уродив ся коло 1850 р. По укінченю гімназії в Станіславові записав ся на медичний виділ у Відні, і там скінчив медицину коло 1870 року. В часі своїх університетських студий був членом «Січи». Кінчений судьбою на чужину добив ся становища професора університету в Інсбруці, потім у Грацу. Один з найзнаменитших окулістів в Австрії виховував собі нове покоління — між иньшими також такого д-ра Балабана у Львові — та при єім дав дуже і про науку. Наукові праці та розвідки рознесли єго славу далеко поза границі рідного єго краю. Коли заложено медичний факультет при львівськїм університеті, роблено великі заходи, аби покликати єго сюда, однак переговори розбили ся ні на чім. В часі фєрий приїздив пок. Борисієвич рік-річно до родини у Галичині до Білобожниць, а потім до Зарваниці та Цєвітової, де лічив хорих на очи безплатно. Сотки народа зїздило ся зі всіх сторін, аби найти пораду у сєго славного окуліста, сотки народа розносили єго славу по наших подільських та підгірських селах. Та смерть не перебирає. Змела єго зі землі. Забрала науковому світю сильного робітника, забрала Русинам славного земляка, забрала ученикам ясне світило, хорим поміч та поратунку. Земля єму пером!

— Володимир Гр. Дідушицкий, бувший маршалок краєвий, член палати панів, тайний радник, творець музея свого імени, умер в Потуриці, дня 18. вересня в 75 році житя. Покійний уродив ся 1824 р. в Яричеві, подільської губернії. Науки гімназіяльні і університет кінчив в Галичині, почім відбув подорож за границєю. Там віддавав ся студиям наук природи і з сєго круга знаня написав кілька розвідок. Яко меценат всіх, що віддавали ся студиям артистичним, природничим і лікарским, положив Покійний великі заслуги для розвою духового Галичини. Головною однак єго заслугою було заложенє музея, де з муравливою пильністю, великим знанєм і меньшим накладом зібрано багато цінних річий, що головно ві носять ся до Галичини і єї старини. Се був справдішний аристократ духа. Похорони відбудуть ся в суботу в Зарічу. На похорони виїзять: намістник і депутация виділу краєвого. Вічна єму память!

Телеграми.

Цельовець, 19. вересня. Цїсар явив ся вчера рано о годині 6¼, на поли маневрів і велів собі здати справу з переходу війск через Таври. Жителі і військо повитали монарха з одушевленєм. О годині 2. з полудня вернув цїсар до міста.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.	приходить о годині		посп.	особ.	відходить о годині	
	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
	7:10	з Зимної-води		6:30	» » дв. Підзамче		
	7:40	з Янова		6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави		
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа		
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		9:10	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)		
	8:05	» » на дв. головний		9:25	до Янова		
	8:15	з Сокала, Рави рускої		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.		
1:30	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:53	» » дв. гол.		
	11:15	з Ярослава і Любачова		10:10	до Белця, Рави рускої, Сокала і Любачова		
1:50	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова		12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята		
	1:01	з Янова		2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята		
	1:40	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно		9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)		
2:20	5:15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів		
2:35	5:40	» » на дв. голов.		3:15	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.		
	5:55	з Сокала, Белця і Любачова		3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.		
				3:26	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.		
				5:25	до Брухович		
					до Ярослава		
Ніч				Ніч			
8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави		
	6:20	з Іцкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.		
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.		
	7:58	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша		
	8:15	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:10	до Сокала і Рави рускої		
		з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:20	до Тернополя дворець головний		
	9:21	з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту		7:42	» » дворець Підзамче		
	9:55	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900		
12:30	10:10	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		8:35	» » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.		
	10:08	» » на дв. голов.		9:10	» » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.		
	10:25	з Лавочного (Пешту) Хирова		10:40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави		
	10:30	зі Сколього, Калуша		10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока		
	12:10	з Підволочиск на дворець Підзамче		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний		
	3:05	» » на дворець головний		11:32	» » дв. Підзамче		
	3:30	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		4:10	до Кракова (Відня, Берліна)		
2:16	6:00			5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня		

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє поясненя в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Відень, 19. вересня. Вчора конферовали з гр. Туном бар. Гавч і амбасадор австрійський з Льовдону гр. Дейм. Вечером мав гр. Тун виїхати до Мерану, куди поїде також цісар.

Відень, 19. вересня. В сім або слідуючим тиждня будуть оголошені в дорозі розпорядження на основі §. 14. дальші части угоди з Угорщиною.

Париж, 19. вересня. Дневники французскі ломлять собі голову, де пробуває кн. Орлеанський? Деякі думають, що він замкнув ся враз з Гереном в твердині на улици Шаброль. Герен (після акту обжалованя ген. прокуратора) зносив ся з кн. Орлеанським письменно і брав від него значнійші суми.

Копенгага, 19. вересня. Цар з женою переїдуть на днях на «Штандарті» до Кольонії до княгини Генрики Прускої, відтак на чотири тиждневий побут до Дармштаду, а звідтам на лова до Скарневич і до Петербурга.

Білгород, 18. вересня. Вчора покінчено в процесі о заговор на Міліана Переслуханє свідків, а прокуратор виголосив своє пледоа, удержуєчи в цілости акт обжалованя. По нїм промовляли оборонці.

Рим, 19. вересня. Пос. Прамполїні, обжалований о розбитє ури виборчих в парламенті віддав ся сам судови. Другі три послі сидять за границею.

Баден-Баден, 19. вересня. Тут прибув міністер справ заграничних, Муравєв.

Берлин, 19. вересня. Цісар Вільгельм виїхав вчора пополудни до Швеції.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впресв. Митроп. і Пресв. Еп. Ординариям всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі звари, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.)

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 вносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволчно. До кінця 1898 року вносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий при псжичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язїці.

Товариство взаїмного кредиту «Дністеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ручителїв, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський вносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ». Інформації уділяє Дирекція листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти».)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

прїймає замовленя і посередничить в закупнї:

Сьвітло церковне

апрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кїл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 185 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кїл. посилок почт. в ціні по: 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко ЕННО в 5 кїл. барилках по зр. 3-—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

78-?

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сїльского жита.

Цїна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Цїна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міского побуту.

Цїна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в I. актї опрацьована після німецкого.

Цїна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з лютерийних пригод.

Цїна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3¹/₂ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі инші находячі ся в обїгу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідженя.

Львів, дня 31 сїчня 1890.

Дирекція.